

SEPTEMBER 2024

patos

elle

ETT MAGASIN
OM SMÅTT & STORT
I TROLLHÄTTAN

PUTSAT TORN
SER UT ÖVER
TROLLHÄTTAN

PRESCILIA HADDAD

SVT-profilen som värnar om rötterna

Svenska
kyrkan

4

En kock som tänker stort

Ronnie Levinsson trivs på vackra Gräsviken vid Öresjö

18

Sudoku & Höstkryss

Knepa, knäpa och ta chansen att vinna biobiljetter och kaffe

8

Ny succé för Action Week

Projektledaren Johanna Sjöstad riktar redan blicken mot 2025

20

Precilia om TV-karriären

Hon föredrar höga klackar, men står alltid med fötterna på jorden

10

Ljus, vila och prassliga löv

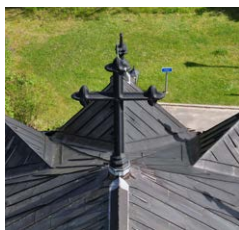
Tipsen som håller modet uppe när höstmörkret smyger sig på

24

Paula bistår i sorgen

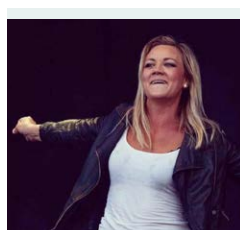
Mycket praktiskt kan du göra själv inför en begravning

12

Topjobb för kulturhistorien

Det 40 meter höga tornet på Trollhättans kyrka är som nytt igen

28

Erica sjunger Carola

Höstens kalendarium är fyllt av musik, caféer och gemenskap

15

Biskopsfinal i Trollhättan

Åke Bonniers gav sista predikan i fullsatt Trollhättans kyrka

32

Tro, musik och gemenskap

Svenska kyrkan är alltid där, i både med- och motgång

JAG OCH DU

I MIN BOKHYLLA därhemma finns en liten gul bok av den judiske filosofen Martin Buber. Han levde mellan 1878 och 1965. Boken heter Jag och Du. Att läsa den är som att äta mörk choklad med en kakaohalt på 85 procent. Det gäller att ta en liten bit i taget och låta den smälta långsamt på tungan. Mer än så klarar man inte. Bubers bok är så mättad av djup och insikter så det räcker med en sida åt gången.

HAN SKRIVER OM relationer, detta som präglar våra liv från vaggan till graven. "I begynnelsen var relationen", skriver han, och "allt verkligt liv är möte." Han skriver också att vi blir till i förhållande till ett Du. Visst är det så. När barnet blir sett erfar det, bortom alla ord, att det finns till. Sedan fortsätter det så livet igenom. Att bli sedd är att få liv. Att se är att ge liv.

SAMTIDIGT ÄR DET detta som också gör oss sårbara. Livet är en ofattbar gåva och möjlighet, men det har också en gräns i den form vi har fått lära känna det. Om detta finns det lika många berättelser som det funnits människor. Under Allhelgonahelgen som nu närmar sig, minns vi särskilt dem som gått före oss. Vi blir också påmind om att vi alla befinner oss på samma resa.

MITT I DETTA pågår det en viskning genom seklerna, en berättelse. Det är som om den ena generationen viskar till den andra: "Kom ihåg att ditt liv är mer än en ovanligt lyckad sammansättning celler. Kom ihåg att den djupaste sanningen om ditt liv är att du är sedd av den som skapat dig och gett dig livet. Kom ihåg att Guds omsorg om dig sträcker sig längre än till dess att dina dagar är slut." Denna berättelse bär kyrkan som sin djupaste skatt. För en del människor kan denna insikt slå ner som en blixtriffrån klar himmel. För andra är det en insikt som mognar långsamt, som en bit mörk choklad – en liten bit i taget.

AUGUSTINUS, EN AV kyrkans tidiga ledare, skriver: "O Gud, du har skapat oss till dig, och vårt hjärta är oroligt till dess det finner vila idag."

JAG ÖNSKAR DIG en riktigt fin höst!

HENRIK TÖRNQVIST
Kyrkoherde
Trollhättans församling

KÖKSMÄSTAREN SOM KOM TILL GRÄSVIKEN

Han är den rutinerade kocken som är van att hålla ett högt tempo. Nu ska han använda sitt driv och sin erfarenhet från att lyfta restauranger och besökskoncept till att vara med och utveckla Gräsvikens kurs- och lägergård vid Öresjö utanför Trollhättan.

– Det här är ett fantastiskt ställe, säger Ronnie Levinsson. Han är van att hålla Formel 1-fart i livet, men har lovat sig själv att ta sig an sitt nya uppdrag i ett lagom tempo.

KANSKE ÄR DOPNAMNET Ronnie Pettersson, efter den svenske legendariske Formel 1-stjärnan, skälet till att han är van att hålla ett högt tempo.

– Pappa älskar Formel 1, så därför blev det Ronnie, berättar Gräsvikens nye kock och just nu; "allt-i-allo", när vi slår oss ner i den nyrenoverade anläggningens ljusa matsal.

Sedan i juli lyssnar Ronnie däremot till efternamnet Levinsson sedan han och kärleken Robert gifte sig på gården vid Vittene utanför Trollhättan.

– Vi bjöd in familj och nära vänner till min 50-årsfest och överraskade dem med att även ställa till med bröllop. Det blev en härlig fest.

MAKARNA TRÄFFADES PÅ nätet och eftersom Robert inte ville lämna sitt Trollhättan så flyttade Ronnie hit i stället. Det är fyra år sedan och väl på plats kände han sig färdig med kockyrket och började jobba i livsmedelsbutik. När sedan kyrkogårdsförvaltningen på Håjum sökte personal, så sökte han tjänsten och fick den.

– Redan då fick jag frågan om jag var intresserad av att jobba här på Gräsviken, eftersom min företrädare flaggat för att hon skulle sluta. Jag var inte intresserad då, men när frågan dök upp igen tidigare i år så funderade jag ett varv till. På den vägen är det, berättar Ronnie, som började 2 maj.

ANLÄGGNINGEN, SOM ANVÄNDS flitigt för kyrkans konfirmandläger, kurser och konferenser, har ett smått unikt läge. 41 bäddar, kök, matsal, eget kapell, badplats och sjöstuga finns här. Plus fotbollsplan och en underbar omgivning.

– Anläggningen renoverades just innan pandemin och här finns nu bland annat ett väldigt modernt och bra kök, säger Ronnie nöjt.

och ägg, berättar Ronnie, som tycker om restaurangpuls och känslan i att mötas runt mat.

– Pappa har dessutom alltid

”

LOKAL MAT ÄR NÅGOT JAG BRINNER EXTRA MYCKET FÖR.

INTRESSET FÖR MATLAGNING kommer från hans farmor Elsa hemma i lilla Klockrike, där Ronnie växte upp.

– Jag tillbringade mycket tid med farmor, så intresset för matlagning väcktes tidigt. Hon åkte ibland runt till gårdar och lagade mat vid större fester och ordnade alltid söndagsmiddag. Jag började jobba i restaurang på helgerna redan som 15-åring på Shells Tre Snäckor precis vid infarten till Motala. Det var en klassisk vägkrog med pyttipanna

haft ett stort odlingsintresse, så lokal mat är något jag brinner extra mycket för.

På gymnasiet i Linköping fortsatte han det tvååriga restaurangprogrammet och gjorde det så bra att han fick ett stipendium.

– En husmor på skolan sökte det i mitt namn utan att jag visste om det. Jag fick två månaders praktik på ett slott utanför Frankfurt i Tyskland, men fick sedan frågan om att vara kvar. Så jag stannade i två år och

Den natursköna omgivningen vid Gräsviken erbjuder en paus från vardagen.

Köket är fortfarande hemma för Ronnie, som älskar lokala råvaror.

militärlivet funkade väldigt bra och gav nya erfarenheter. Jag fick också frågan om FN-tjänst utomlands, men tackade nej till det. Jag ville vara kvar i Sverige.

Kockyrket har tagit honom till flera svenska städer, däribland Heliga Birgittas vackra Vadstena, innan han så småningom bosatte sig i Örebro. Han blev kvar där i tio år innan flytten till Trollhättan.

NU ÄR DET mat och utveckling av Gräsviken som gäller. I erfarenhetsbagaget har Ronnie många års arbete i team där han som kökschef väckte liv i slumrande restauranganläggningar. Bland annat en gammal herrgård.

Nu ser han fram emot att vårda Gräsviken och ta en redan attraktiv och fin anläggning ett steg till.

– Att med bra mat i centrum skapa en positiv upplevelse för besökarna är inget nytt för mig, men just den här rollen som jag har nu är det, säger Ronnie och ursäktar sig när telefonen ringer och han måste stämma av detaljer kring kommande uthyrning av sjöstugan med sina sex bäddar alldeles vid vattnet.

JUST GOD MAT och bakverk kommer med andra ord att

bli ännu mer centralt på Gräsviken, där Ronnie i nuläget nu ansvarar för allt från bokningar till matlagning. Trädgård och grönytor tar kyrkogårdsförvaltningen hand om och under sommaren har han också haft god hjälp av Amanda Laine,

jobbade mycket med riddarmiddagar och tidstypisk matlagning för stora sällskap i slotets festsåling. Det var rivstart direkt när jag kom dit och jag kunde inte ett ord tyska, men det gav mycket erfarenhet och jag ångrar det inte idag.

HEMMA I SVERIGE igen hamnade han

på Långholmens Wårdshus i Stockholm, som sökte sommarpersonal inför Vattenfestivalen. Ronnie blev kvar i sex år. De sista två som köksmästare. Sedan ville han vidare och livet i köket fortsatte hos mindre restauranger i Stock-

holm. Han hann också med en vända till Norge och ett anrikt högfjällshotell utanför Lillehammer. En försenad militärtjänst lyckades han också få till

”

GRÄSVIKEN ÄR EN OSLIPAD DIAMANT

under åren på Långholmen och gick en så kallad förplägnadschefsutbildning på regementet S1 Enköping.

– Det var kanske inte så mycket utveckling för mig att koka 200 liter ärtsoppa, men jag tycker om ordning och reda så

men när hon nu fortsätter sina studier så är det Ronnie som ett tag till håller i de flesta trådarna på egen hand. Meningen är att han ska få sällskap av någon mer verksamhetsansvarig när organisationen är satt och beslutad av kyrkorådet. Allt för att Gräsviken ska användas ännu mer.

– Detta är lite av en oslipad diamant. Här finns jättemycket förutsättningar och jag har personligen en vision och ett koncept klart hos mig, men det ska gå hand i hand med

kyrkorådets beslut och i lagom takt. Klart är att det ska vara en fortsatt kyrklig kurs- och lägergård, säger Ronnie.

Resterande av 2024 är redan fullbokat under de bokningsbara helgerna. En uttalad målsättning är också att få fler företag och föreningar att upptäcka Gräsviken, när det inte är uppbokat av Svenska kyrkans egen verksamhet.

– Lokala företag behöver inte åka så långt för att byta miljö. Här finns det mesta, påpekar Ronnie.

Namn: Ronnie Levinsson

Född: 10 april 1974

Från: Klockrike mellan Linköping och Motala

Bor: På en tillbyggd torparstuga i Vittene utanför Trollhättan

Gör: Ny kock och just nu även "allt-i-allo" vid kyrkans kurs- och lägergård Gräsviken vid Öresjö

Familj: Maken Robert, hund, katt och höns

På fritiden: Fixar i trädgården, odlar i växthus och trivs hemma

Favoritmat: Husbanskosten och lokala produkter har alltid legat varmt om hjärtat

I väntan på att den nya organisationen runt Gräsviken är på plats, så är Ronnie Levinsson lite allt-i-allo på Gräsviken, som bland annat har ett eget litet kapell.

UNDER SOMMAREN som gått har Gräsviken fyllts av Göteborgs Stadsmissions sommarkollo för barn. Även Johanneskyrkan har gästade och Gräsviken har också besökts av gäster från Ukraina, som flytt kriget i sitt hemland.

– Under hösten väntar konfirmandläger, besök från andra församlingar, förtroendevalda och en del företag som bokat dagskonferenser, berättar Ronnie och sätter händerna i en stor skål med pasta för att röra ihop en god middag.

Hembakat är också självklart på Gräsviken, förutom bra service och ett gott bemötande. En stilla paus från en stressig vardag finns också i det vackra lilla kapellet med sin mäktiga ljuskrona i taket. ♥

TEXT: ERIK TORSTENSSON
FOTO: FREDRIK POMMER ADLER/
STUDIO DARSLAND OCH
SVENSKA KYRKAN

JOHANNA SJÖSTAD

Johanna Sjöstad, en av projektledarna för Trollhättan Action Week 2024, som arrangerades 18–25 augusti med sammanlagt nio olika delarrangemang.

8

Hur är känslan efter årets jätteevenemang?

– Mycket bra! Man är glad och stolt över att allt har gått så bra. Det blev ett succéår med fullbokat både i GKN-stafetten och AO-loppet på Edsborg för personer med funktionsvariation, där bland annat Trollhättans församling är extra engagerad. Samtidigt är det fortfarande en känsla av tomhet nu när det är över för i år.

Hur mycket efterarbete är det?

– Det tar omkring en vecka bara att montera ner evenemangsområdet med scen, staket och partnerexponering. I år hade vi ett fantastiskt gäng med omkring 50 personer som påbörjade det arbetet direkt efter sista arrangemanget på söndagen. Sedan är det en period efteråt med utvärderingar för att få in synpunkter från våra partners, publiken och deltagare.

Vädret var inte det bästa alla dagar, men ändå blev det succé. Berätta!

– Det var en del regn och blåst några dagar, men rent kommersiellt så ökar TV-tittandet runt om i landet när vädret är sämre. Vi hade däremot jättetur med vädret på lördagen i samband med Alliansloppet på rullskidor, då det var massor av folk, många spurtduellor och otrolig spänning.

Hur många samarbetspartners har Action Week?

– Vi har omkring hundra partners, allt från stora nationella till mindre och lokala. Alla betyder jättemycket! Just att vi knyter ihop både elit och den breda massan med fokus

på rörelseglädje och gemenskap, är något många vill vara en del av. Svenska kyrkan är en extra viktig partner kring AO-loppet och Seniorträffen med musikunderhållning. Alla tillsammans hjälps vi åt att sätta Trollhättan lite extra på kartan med det här eventet.

I våras gästade du Brittias Salong, som Svenska kyrkan arrangerar, och sökte volontärer. Hur många ideella krafter finns med runt Action week?

– I år var vi omkring 600 volontärer och funktionärer från framför allt föreningslivet. Utan alla dem blir det inget Action week och jag vill passa på att verkligen tacka alla en extra gång!

Ni strävar alltid efter att utveckla arrangemanget varje år. Kan du redan nu avslöja något inför 2025?

– Vi skruvar och försöker utveckla programmet och genomförandet hela tiden, så något nytt blir det säkert. Nästa år ska jag bland annat beställa bra väder varje dag!

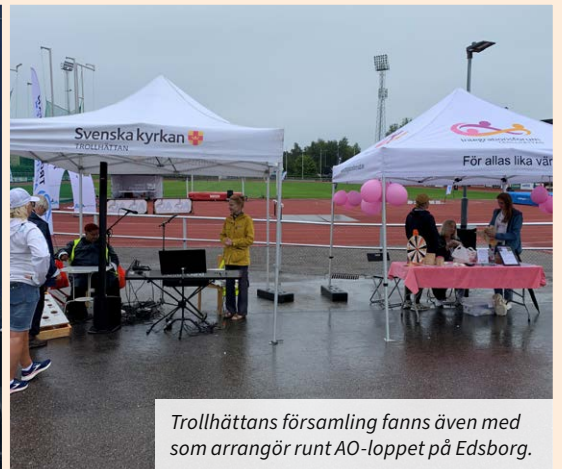
Du har ju själv tävlat inom cykling och är aktiv som träningsinstruktör. Vad betyder rörelse och för dig?

– Jättemycket! Förutom att det är bra för kroppen rent fysiskt att röra sig, så går jag alltid ifrån ett träningspass med en gigantisk endorfinkick som gör mig extra glad. Att träna i grupp tycker jag är extra roligt.

Det var fullt hus och härlig stämning när Svenska kyrkan var med och serverade kaffe och smörgåstårter för Trollhättans seniorer.

Trollhättans egen Paul "Paljett" Sahlin bjöd på psalmquiz tillsammans med kyrkomusiker Anton Hasselberg.

Trollhättans församling fanns även med som arrangör runt AO-loppet på Edsborg.

Prästen Petra Waller var en av många som sprang i ett av Svenska kyrkans fem lag i GKN-stafetten.

SÅ BLIR DIN HÖST LJUSARE

Mörkret kan göra oss lite bekymrade och tillbakadragna, men det finns också fördelar. Forskning visar att aktiviteten i kroppens alla system minskar när det blir mörkare. Hjärnan växlar ner och "städar bättre" och det innebär bland annat att många smed sömnproblem sover bättre när höstmörkret kommer. Självklart finns det också en massa bra knep som gör att den mörkare årstiden kan bli extra mysig och något att verkligen se fram emot.

ALVA LINDBERG

– Jag vet många sätt att göra hösten mysig. Som att läsa böcker och dricka te, träffa kompisar och umgås med familjen. Mitt hösttips är att hitta på saker och ta hand om sig själv, även när det är tråkigt väder.

EIVOR JOHANSSON

– Jag går i kyrkan varje söndag och tycker mycket om att träna på Curves. Där är jag en timme på måndag, onsdag och fredag och träffar många likasinnade kompisar. Och så cyklar jag mycket. Jag går också på sopplunch och är med i Missionskyrkans pensionärsförening.

STEVAN SALIMOVIC

– Jag är just nu arbetssökande, så om jag skulle få jobb så skulle hösten automatiskt bli väldigt mysig. Jag planerar också att låta mig döpas i höst. Det är ju inte något tips för den som redan är döpt, men det kommer i alla fall att förgylla mitt liv i höst.

KARL-OSKAR LÖFGREN

– Jag tändar ljus, dricker te och ser en mysig serie så att jag blir varm inombords. Med lite extra filter så blir det mysigt i soffan. Och så går jag till kyrkan, för där är det alltid en varm och god stämning.

MONICA HANSSON

– Jag tändar lite levande ljus, gör en god höstgryta och umgås med nära och kära.

REBECCA GRANLUND

– På hösten tändar jag ofta ljus och brygger mig en kopp te som heter "Kvällsro". Jag passar på att vila mycket när det är mörkt ute, men att lägga också pussel eller virka förgyller också.

PATIEL BEDROS

– På hösten vill jag dricka varm choklad och mysa med familjen. Hösten är rolig eftersom det är Halloween och Thanksgiving. På Halloween brukar jag klä ut mig och göra bus eller godis. Och så brukar jag äta mycket popcorn.

SOFIA LINDBERG

– Jag tycker om att promenera där det är mycket löv. Det är mysigt när det prasslar. Särskilt på morgonen när luften är kall och klar. Då får jag inspiration för min smyckestillverkning. En promenad på morgonen kan förändra hela dagen. Bara att ta in allt som hösten är och den friska luften, som är så svår att förklara. Även en promenad på dagen, när solen skiner, ger en speciell känsla. Jag tar gärna en runda på kyrkogården. Hemma tändar jag ljus, men jag har katt så det får bli fuskljus.

EVA LUNDIN

– Jag gillar egentligen inte hösten, men det brukar vara lagom temperatur ute vilket är bra. Man kan också tända ljus och se på bra sport. Dessutom är det väldigt fint med alla olika färger på bladen. Förra hösten låg jag mest på sjukhus och då var det mysigt att få människor i sitt liv som vet vad man går igenom. Mina bästa vänner har jag fått på avdelning 42 på Näl och de är värda en stjärna allihop.

DYRT & HELIGT

TORNET PÅ
TROLLHÄTTANS KYRKA

NU SKINER KYRKTORNET ÖVER TROLLHÄTTAN IGEN

TEXT: ERIK TORSTENSSON

FOTO: ERIK TORSTENSSON, MATILDA EGENVALL

Under våren och sommaren 2024 har det vackra och 40 meter höga tornet på Trollhättans kyrka renoverats. Det har varit ett arbete på minst sagt högsta nivå. Nu är det klart!

12

Bygget av den vackra kyrkan vid Trollhättefallen påbörjades 1860 och invigdes på tacksägelsedagen 1862. Arkitekten Adolf Edelsvärd var en erkänd arkitekt som bland annat är känd för att också ha ritat Hagakyrkan i Göteborg samt både Stockholms och Göteborgs centralstationer.

Kyrkan var en gåva från Nya Trollhätte Kanalbolag och det var bolagets chef, friherre Nils

Ericson, mera känd som järnvägsbyggare, som var den drivande kraften bakom både bildandet av församlingen och byggandet av kyrkan.

För ett par år sedan gjordes en omfattande renovering inne i kyrkorummet och under våren och sommaren 2024 hade turen kommit till det mäktiga tornet, som med korset inräknat reser sig 40 meter över marken. Utsikten därifrån är mäktig

Vid Trollhättans kyrkas södra entré har den vackra skiffertavlan lagats och guldbokstäverna har återfått sin lyster.

och något som hantverkarna fått njuta av under det omsorgsfullt utförda arbetet, där byggställningen restes ända upp till torn toppen.

All tornplåt, plåtskarvar och fästnanordningar har kontrollerats och lagats vid behov. Övrigt järn har rostskyddsmålats och sedan målats i svart. Tornets fönster har tagits ur, kittats och målats om. Även teglet har kontrollerats och trasiga och spruckna tegel har bytts ut, samtidigt som alla fogar i fasaderna vid behovs frästs ur och fogats om.

– När väl ställningen var på plats kunde vi snabbt konstatera att fogarna var i sämre skick än förväntat i det mest utsatta väderstrecken, säger Trollhättans församlings fastighetschef Patrik Edvardsson.

Alla järn i fasaden har också rostskyddsmålats och ventilationshål med luftdon av plåt har delvis bytts ut och utrustats med nät så att fåglar och insekter inte kan bygga bon i tornet.

Det vackra tornuret med sina fyra urtavlor har

Tornuret har fått nya visare i samband med reparationen.

– Den var lite sprucken. Nu är den fixad och tvättad och guldbrons bokstäverna har bättrats på, berättar Patrik Edvardsson.

Trollhättans kyrka, liksom många andra av Svenska kyrkans byggnader och föremål är en del av stadens kulturarv.

– Vi känner ett stort ansvar för att ta hand om det på bästa sätt. Det innebär både stora och mindre renoveringar med jämna mellanrum. Vid varje insats måste vi ta hänsyn till både gamla byggnadssätt och hantverk och samtidigt anpassa våra byggnader

till nya förutsättningar när det gäller exempelvis uppvärmning. Innan året är slut så ska bergvärme installeras i Trollhättans kyrka. Det kommer över tid att innebära en stor energibesparing, påpekar Patrik Edvardsson.

VID VARJE INSATS MÅSTE VI TA HÄNSYN TILL BÅDE GAMLA BYGGNADSSÄTT OCH HANTVERK

dessutom fått nya visare, samtidigt som detaljer i tegelfasaden, bland annat försänkta kors och listverk, nu återigen är målade med en svart matt färg. I anslutning till arbetet med tornet har skiffertavlan vid kyrkans sydentré setts över.

FASTIGHETSINVESTERINGAR FÖR MINDRE KLIMATPÅVERKAN

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: MATILDA EGENVALL, VICTORIA ALMÉN

Renoveringen av Trollhättans kyrka följs upp med installation av bergvärme. Det är en av flera redan genomförda eller planerade investeringar för att göra församlingens verksamhet ännu mer hållbar.

– Som kyrka har vi såklart ett extra moraliskt ansvar för att vara rädda om vår miljö, säger fastighetschef Patrik Edvardsson.

Efter renoveringen av kyrkornet ska Trollhättans kyrka nu utrustas med bergvärme. Det kommer att halvera energianvändningen.

Satsningen på ett nytt vämesystem i Trollhättans kyrka kommer att innebära en stor minskning av driftkostnaderna.

– I snitt använder vi 140 000 kilowattimmar per år, men vi har haft toppar på över 160 000. Med bergvärmepumpen kommer vi förhoppningsvis att halvera energiåtgången och vi kommer också att kunna justera

värmen mycket lättare via en app, berättar Patrik.

FÖR TRE ÅR sedan installerade församlingen ett system som snabbt ger fellarm och gör det enkelt att på distans justera värme och ventilation i församlingens många olika fastigheter.

– Det gör att vi inte slösar energi

när lokalerna står tomma, säger Patrik Edvardsson.

Trollhättans församling har en uttalad ambition att följa "Färdplan för klimatet 2030" som Svenska kyrkan antagit. I församlingen ställs det bland annat krav i lokalförsörjningsplanen att energianvändningen ska minskas med tio procent.

FLERA INITIATIV FÖR att nå målet har redan genomförts. I Lextorps-

– Trollhättans församling utgår från Svenska kyrkans nationella mål som finns i "Färdplan för Klimatet 2030", berättar fastighetschefen Patrik Edvardsson.

kyrkan har omkring 20 elradiatorer ersatts av vattenburna, som nu är inkopplade på fjärrvärm nätet som övriga installationer i fastigheten.

– Även om vi sedan många år tillbaka köper grön el så är ju fjärrvärmn mycket mer miljövänlig totalt sett, påpekar Patrik Edvardsson, som tillsammans med sina kollegor på fastighetssidan sett till att det också installerats treglasfönster och LED-belysning i Lextorpskyrkan.

– Under 2025-2026 sker fler fönsterbyten och vi ska fortsätta energioptimera styrningen av ventilationen. Lextorpskyrkan är en 1970-talskyrka med dålig vägg-

och markisolering, så den kostar ganska mycket pengar både vad det gäller värme och el i dagsläget, konstaterar Patrik.

OCKSÅ STORA DELAR av Kyrkans hus har de senaste åren uppgraderats och fått en mer energieffektiv LED-belysning. Det arbetet fortsätter 2025. Även i Kyrkans hus har redan ett 30-tal fönster bytts ut för att få bort kallras och drag. Också det arbetet fortsätter de kommande två åren.

BISKOP ÅKE SATTE PUNKT I TROLLHÄTTANS KYRKA

Åke Bonnier gjorde sitt sista församlingsbesök
som biskop vid högmässan 8 september 2024.

Efter tolv år som biskop i Skara stift lade biskop Åke Bonnier ner staven den 14 september 2024. Sin sista predikan i aktiv tjänst gjorde han veckan innan inför en fullsatt Trollhättans kyrka i samband med högmässan 8 september.

– Tack för dina böner för oss, och med oss. Du är en enkel människa med ett stort djup, sade Trollhättans kyrkoherde Henrik Törnqvist i sitt avslutande tal till Åke, som nu får mer tid för barn och barnbarn.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: KENT ENG

I tidigare Patos-reportage har Åke Bonnier beskrivit hur han verkligen brunnit för sin roll som kyrkans andlige ledare i Skara stift, som är ett av 13 stift i Sverige. Det grundades redan 1014 och omfattar idag 435 kyrkor. Av de 570 000 invånarna inom stiftets geografiska gräns är drygt 60 procent medlemmar

i Svenska kyrkan, fördelade på drygt 100 församlingar.

ÅKE BONNIERS SISTA officiella framträdande i sin biskopstjänst blev en mäktig, festlig och mycket stämningsfull högmässa fylld av vacker körsång, eftertanke, gemenskap och glädje. Efter utgångsprocessionen bjöds alla på kyrkkaffe och dagen till ära en specialdesignad och somrig bakelse. Många njöt av den tillsammans i septembersolskenet på kyrktrapporna.

Vikten av just gemenskap och omtanke om varandra är något som Åke Bonnier ofta återkommit till under sina år som biskop. Att kyrkan ska vara tydlig, våga ta ställning för de utsatta och att kyrkan är något som vi alla är tillsammans, betonades även denna speciella söndag i Trollhättan.

– Vi ska våga komma ut som kyrka, vara stolta och hjälpa människor i vår närhet. Vi ska vara tydliga med vad det innebär att vara kristen och möta människor där människorna finns, underströk han i sin sista predikan i sin biskopsroll.

Vikten av samarbetet med andra kristna samfund och dialogen mellan företrädare för olika religioner, är också något som Åke Bonnier lyfte fram. Det glädde honom därför särskilt att det på plats i kyrkan fanns representanter för Trollhättans Bosnisk-muslimska församling.

LUSTEN ATT MÖTA medarbetare och kyrkans medlemmar i Skara stift har varit en stark drivkraft för Åke Bonnier. Det var något som Trollhättans kyrkoherde Henrik Törnqvist också underströk i sitt avslutande tacktal.

– Biskop Åke, du är en enkel människa med stora djup. Så tack för det enkla, och tack för det djupa. Och tack för alla böner till oss och med oss. Många av dem har du lagt ut på

Åke Bonnier har varit Skara Stifts biskop i tolv år, men har nu lämnat kraklan vidare till Ulrika Fritzon.

”

VI SKA VARA STOLTA OCH HJÄLPA MÄNNISKOR I VÅR NÄRHET

– Kyrkan ska vara tydlig och våga ta ställning för de utsatta, betonade Åke Bonnier i sin sista predikan i Trollhättan.

Facebook. Och många gånger har det hänt att mina ord har varit slut på kvällen. Då har jag sett ditt inlägg: "Vill du be med mig?" Det har varit stort, berättade Henrik.

ÄVEN KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
Bernt Berggren framförde

sitt varma tack och från Trollhättans församling överlämnades också en gåva till den ideella organisationen Svenska bibelsällskapets verksamhet i Ukraina. Åke Bonnier, ordförande i sällskapet, gladdes extra mycket åt det. Med sig på vägen fick han också en stående

inbjudan, med glimten i ögat:

– Vill du efter din pensionering vikariera som komminister här i Trollhättan, så är du naturligtvis hjärtligt välkommen, påpekade Henrik Törnqvist, innan applåderna fyllde kyrkan.

ÅKE BONNIER KRAMADE sedan kräkulan lite extra hårt och i gick vidare mot nästa fas i livet.

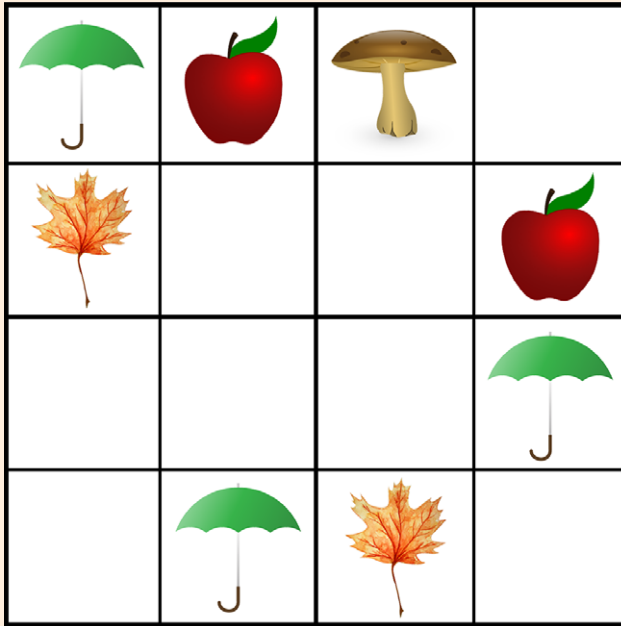
Biskopsstaven har nu tagits över av Ulrica Fritzson, som blivit stiftets första kvinnliga biskop. De senaste åren har hon varit stiftsteolog i Skara stift. Ulrica valdes till ny biskop med majoritet redan i den första valomgången tidigare i år. ♥

Flera präster, diakoner, musiker, körer och vaktmästare från Trollhättans församling bidrog till högmässan.

HÖSTSUDOKU!

Rita så att det finns 4 paraplyer, äpplen, svampar och blad av varje. Ingen bild får vara på samma rad (lodrät och vågrät) och inte heller i samma "4-ruta". Lycka till!

FÖR DIG UPP TILL 12 ÅR! MEJLA LÖSNINGEN TILLSAMMANS MED DITT NAMN OCH DIN ADRESS SENAST 31 OKTOBER!

ANGE "BARNPYSEL" I ÄMNESRADEN.

Först dragna rätta svaret ger två biobiljetter. Därefter ger de följande fem rätta svaren var sitt presentkort å 100:- i Fair Trade Shop.

Vinnare från Patos nr 2 2024

Barkorsord

1:a pris Biobiljetter:

Ella Johansson

2:a pris - 100 kr Fair Trade Shop:

Cion Dahlberg, Ellie Bernsand, Andrea Haglund, Agnes Magnusson, Leo Cederquist

Patoskryssset

200 kr Fair Trade Shop:

Ulla Johnsson

100 kr Fair Trade Shop:

Britt Hermansson, Elisabeth Betz, Marianne Antonsson, Angelica Bengtsson

Samtliga vinnare har meddelats.

HÖST-KRYSSSET

Kryssa rätt och vinn ett presentkort värt 200 kr hos Fair Trade Shop i Trollhättan.

Lös kryssset, fyll i nyckelbokstäverna som bildar ett ord i raden under korsordet och skicka in det till oss. **Bland de rätta svaren drar vi en vinnare** av ett presentkort värt 200 kr och fyra vinnare av ett presentkort värt 100 kr från Fair Trade Shop, Kyrkans Hus.

Rätt svar i förra numret: MÅLGEST

31 OKTOBER

VILL VI HA DINA LÖSNINGAR

Skicka via mejl:

patos@svenskakyrkan.se

Skicka med post:

Svenska kyrkan Trollhättan, Patoskryssset
Box 161
461 24 Trollhättan

Märk kuvert/vykort med

"Patoskryss"

Lämna in ditt svar:

Kyrkans Hus, Drottninggatan 42

För att du ska vara med i dragningen behöver din lösning ha inkommit till oss senast 31 oktober 2024.

Samtliga vinster hämtas i Fair Trade Shop, Kyrkans Hus, Drottninggatan 42, Trollhättan

Hur lyckades du bryta benet då du räfsade löv?!

SALADE ELLER VÄSNADES		SVIDAT	GASTAR	UTTRYCK FÖR PLÖTSLIG INSIKT	LÄTT ATT TUGGA ELLER JUNGFRUR	HAR BÅDE ÖRON-TOFSAR OCH KLOR			VISA					
						BONDE-FÖRBUND	MOT-SVARANDE		100 KVADRATMETER					
									DE FINNS MED I LEK ELLER TYSK STAD			TRÄD ELLER SKALLAR	REDSKAP ELLER TA BORT STRÄN	
LYTT ELLER ÖPPEN								PSYKE ELLER KÄRLSTRÄNGAR						
APPARAT-DEFEKT								STOR STAD						
		7							TILLAGA					
									UTAN ATT TITTA PÅ					
DRYCK			KEMISKT TECKEN FÖR SYRE	BRUKAR UNGKÄRL OCH RÄV BO I		RÖRA					UTAN KROKAR			
ORDNAT ÖVERENS-KOMMELSE OM GIF-TERMÅL FÖR						PLATS ELLER GÅNG					EHURU			
							6		ÅKA PÅ ELLER FRUKTA	1				
GJORDES TILL FÖREMÅL ELLER BESTÄMDES	FIRAS 11 APRIL	HÄSTKAPP-LÖPNINGS-BANA MED GRÄS	KAN FEBRIG OCH SNÖ SKÅR						SAMLAD				RADER ELLER KÄPPAR	AC/DC-HIT ELLER SPRÄNG-ÄMNE
									TAL ELLER LAG					
GETTO											VIN ELLER SLUTEN GRUPP			8
											RÄKNEORD			
					NUMMER	FÖRESTÅTT ELLER EUROPÉ							KOBHEN	
						ÖVER-LÅTELSEN ELLER DASSET	SNABEL-A						BÖRJAR SKALA	
MED UR-SPRUNG I				3										
						SVAVEL								
SJUNGER OFTA MELODISTÄMMAN I EN MANSKÖR													5	Korsords-konstruktör: Lars-Göran Ståhl ©

NYCKELORD ▶

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Prescilia Haddad ser en stor fördel i rollen som journalist att hon har inblick i fler kulturer än den svenska.

– Hittills har jag jobbat mest med nyheter och samhällsprogram, men det skulle vara roligt att framöver jobba mer även med underhållning, berättar hon.

PRESCILIA VISAR VÄGEN FÖR MÅNGA

Hon visste tidigt att hon ville bli journalist. Idag är hon ett känt ansikte efter snart tio år på SVT. Hemma på Kronogården/Lextorp är hon en förebild för många.

– Det är här människorna finns som betyder mest för mig, säger programledaren Prescilia Haddad.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: KENT ENG

DET ÄR EN solig lördag i slutet av augusti. Prescilia är hemma och hälsar på sin storasyster i Velande eftersom systerdottern Stella fyller ett år. Under dagen kommer släkt och vänner att fylla trädgården. För Prescilia var det självklart att åka hem från Stockholm för att vara med.

– Familjen är det viktigaste för mig och över huvud taget är det viktigt att komma ihåg sina rötter. Jag har många vänner kvar här, även om vi inte ses så ofta. Men det är ju så med nära vänner, att man inte alltid behö-

ver ses. Du vet var du har dem och att de finns för dig, säger Prescilia, som är van att vid att vänligt behöva påpeka att hennes namn rimmar på "Cecilia".

VI TRÄFFAS i barndomens kvarter på Lextorp och Kronogården. Plötsligt stannar en bil till. Oliver, en av vännerna från ungdomsåren, kör ner sidorutan och det är ett kärt återseende.

– Prescilia är en stor idol för många av oss som bor här. Hon visar att det går att lyckas och göra det man vill. När vi ser henne på tv är det som att världen är för alla, säger Oliver.

Prescilia blir märkbart berörd. Hon är förstas medveten om att hennes barndoms stadsdel har ett skamfilat rykte och att de som aldrig bott eller varit här har sin uppfattning klar.

– Det är klart att det här området har massor av utmaningar, men det finns en annan bild än den som målas upp i media, konstaterar hon.

ATT HON SJÄLV skulle bli journalist bestämde hon tidigt. Parallellt med mediaprogrammet på Magnus Åbergsgymnasiet var hon en del av tteå:s Ungdomsredaktion. Efter studenten fick hon också möjligheten att jobba på radio hos P4 Väst.

– Jag var där ungefär ett halvår som reporter, innan jag kom in på Ljungskile folkhögskola. Innan det hade jag också läst Kultur- och samhällsanalys på Högskolan Väst i ett år, men det var mest för att jag inte kom in på Journalisthögskolan. Ljungskile blev min väg i stället.

JOURNALISTRESAN FORTSATTE MED praktik på riksradios P3 och flytten gick till Stockholm.

– Efter P3 var jag på P4 Stockholm, men sedan gick det nästan ett år där jag hade svårt att hitta några journalistjobb. Så då hankande jag mig fram genom att jobba på förskola och i en fiskbutik. Mitt enda fokus var att ha råd att stanna kvar i Stockholm, berättar Prescilia.

TILL SLUT FICK hon hoppa in som timvikarie på SVT:s skrivande redaktion. Ganska snart blev det en ledig tjänst och hon erbjöds en fast anställning.

– Det är en tuff bransch där det gäller att ha lite tur med tajming och att såklart göra ett bra jobb, konstaterar hon.

Ett av hennes första större skrivande SVT-reportage var att återvända till Trollhättan och Kronogården och skildra tankar och känslor efter Kronan-attacken 22 oktober 2015.

– De var min egen idé. Jag ville åka hem och berätta med lite andra ögon, eftersom jag är uppväxt här.

Idag är hon en väletablerad SVT-profil. Desto viktigare är det då för henne att tryggt stå kvar med fötterna på jorden. Även om hon klädmässigt föredrar klackskor. Inför fotograferingen tar hon fram ett par snygga i svart som hon lånat av sin storsyster. Visserligen att par stor-

lekar för stora, men hög klack ska det vara. Prescilia byter snabbt om från sina platta vita tygskor.

– Dagens nya stil med sneakers, ingen BH och baggybyxor är inget för mig. Jag har alltid

JAG HAR MÅNGA VÄNNER KVAR HEMMA I TROLLHÄTTAN

varit en klacktjej och jag gillar att ta hand om mig själv och känna mig uppklädd. Det tycker jag generellt att folk är dåliga på. Men det har gått så långt att jag börjat få värk i fötterna, säger Prescilia och skrattar.

HON STORTRIVS BÅDE framför kameran och med sina omväxlande programledaruppdrag.

– Jag har förmånen att jobba med fler olika produktioner och program och det är också därför jag trivs så bra. Jag är en väldigt rastlös och lättuttråkad person och SVT erbjuder stora möjligheter till utveckling.

Under de närmaste månaderna handlar det om att sända Morgonstudion på onsdagar och planera sändningen dagen innan.

– De övriga dagarna kommer jag att hoppa runt på lite olika programledarstolar. Jag gillar att det inte blir rutinartat.

Mamma och pappa bor kvar på Lextorp och det är ingen tillfällighet att Prescilia valt att bosätta sig i Sättra utanför Stockholm, som precis som Kronogården/Lextorp är en stadsdel med stora samhällsningar. Att bo flott på Södermalm är inget som lockar.

– Jag är såklart medveten om att jag gjort en klassresa och det är lätt gjort att du seglar i väg.

I den här branschen finns det exempel på personer som tappar ödmjukheten och mest vill imponera på andra journalister. Jag vill ha erkännande från dem som bor och lever här och vara den Prescilia som jag alltid varit, även om du som person såklart utvecklas och förändras.

Mamma och pappa kom till Trollhättan från Libanon. Tillsammans med sin äldre syster och yngre bror växte Prescilia upp i lägenheter på först Krono-

gården och sedan Lextorp. Att sköta skolan och ta vara på sina möjligheter har varit ett tydligt budskap hemifrån. Som det mellanbarn hon är beskriver hon sig som en medlare, som däremot inte väjer för en konflikt.

– Jag är uppvuxen med raka direktiv, men är väl ett typiskt mellanbarn som alltid känt sig lite bortglömt, säger hon medan vi passerar gräskullen som var pulkabacke på vintrarna.

Tjejen som växte upp här beskriver hon som kaxig. Prescilia, som hängde mycket på fritidsgården Lexington, var aldrig rädd att säga ifrån. Det har hon med sig än idag, fast på ett mer diplomatiskt sätt. I jobbet är hon mån om att alltid försöka skapa ett bra samarbete med sina kollegor i olika produktioner.

– Att sätta sig på höga hästar är inte jag. För att vinna respekt och göra ett bra program så är alla lika viktiga, men jag är aldrig rädd för att säga vad jag tycker.

Att med sin bakgrund och insyn i andra kulturer ser hon det som en viktig uppgift att tillföra nya perspektiv.

– Den utvecklingen går framåt även om det går långsamt, konstaterar Prescilia, som utöver svenska, engelska och arabiska nu också pluggar spanska.

– Jag har länge haft ett stort

intresse för latinamerikansk populärkultur, både inom musik och TV-serier. Jag har varit i Colombia ett par gånger och planerar att åka även till Brasilien och Peru. Jag började lyssna på DJ Skeica med latinamerikans musik redan i tonåren och nu har jag även börjat dansa salsa och bachata.

ATT VARA EN mer eller mindre offentlig person ställer krav och gör att Prescilia också tänker sig för lite extra i många olika sammanhang. Hon är exempelvis medvetet försiktigt kring att uttala sig om privata frågor kring tro och livsåskådning.

– Oavsett vad jag svarar så får folk förutfattade meningar om mig. Jag är från en kristen familj, även om många tror att jag är muslim eftersom mina föräldrar är från Mellanöstern. Det är också skillnad på att vara personlig och privat och religion för mig är en privat grej. Jag tycker inte om när någon försöker pracka på mig sin tro och jag tycker inte om när någon dumförklarar andra som tror. Generellt tycker jag det är synd att det finns så liten förståelse för andra människors perspektiv på livet. ♥

23

Namn: Prescilia Haddad
Född: 30 juni 1991 i Trollhättan
Bor: Lägenhet i Sättra, Stockholm
Gör: Programledare på Sveriges Television
På fritiden: Pluggar spanska och dansar salsa och bachata

PAULA GUIDAR ANHÖRIGA INFÖR BEGRAVNINGEN

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JERRY LÖVBERG

Det kan vara mycket att tänka på för dig som anhörig kring en begravning. Då kan det vara skönt att ta hjälp av en begravningsentreprenör som tar hand om både formalia och allt det praktiska.

– De allra flesta gör det, men den som vill kan också ta ett större ansvar för genomförandet av begravningsceremonin själv, säger Paula Gustafsson, som möter anhöriga vid Håjums begravningsplats.

År 2000 skildes formellt Svenska kyrkan och staten åt. Svenska kyrkan är sedan dess en medlemsorganisation där du som är med betalar en medlemsavgift. Däremot betalar vi alla en obligatorisk begravningsavgift via skatten för att finansiera begravningsverksamheten, som regleras av begravningslagen. Det är Svenska kyrkan som har statens uppdrag att hantera begravningsverksamheten. Alla svenska medborgare har, oavsett religion eller etnicitet, tillgång till begravningslokal och en gravplats i 25 år. Om den avlidne var medlem i Svenska kyrkan tillhandahålls också, vaktmästare, präst och kyrkomusiker.

Som anhörig avgör du själv om det ska vara en borgerlig eller kyrklig begravning. Önskas en begravningsgudstjänst följs kyrkans ordning. Vid borgerlig begravning är utformningen fri.

I Hoppets och Ljusets kapell vid Håjums begravningsplats förekommer båda.

PÅ PLATS FINNS Paula Gustafsson, som i rollen som inre vaktmästare i Trollhättans församling möter anhöriga och ser till att ta hand om allt det praktiska kring själva begravningen på plats. Oavsett om det är en borgerlig eller kyrklig begravning. Oftast sker det i nära samspel med en begravningsentreprenör, som kan hjälpa till med allt från annonsering, blommor, program, anmälan och arrangemang av minnestund på uppdrag av de anhöriga. Det är också begravningsentreprenörerna som tar hand om transporterna av den avlidne till bårhuset på Håjum.

– Som anhörig kan det vara mycket att tänka på mitt i sorgen. Inte minst i samband med själva begravningen. Då är det skönt att veta att det finns någon som hjälper dig med allt runt omkring så att du själv kan fokusera på att få sörja och känna, säger Paula Gustafsson.

SOM ANHÖRIG KAN du dock välja att ta hand om det mesta själv, i direkt samspel med Paula.

– Vi tillhandahåller lokalen och finns med kring det praktiska i samband med begravningen, men allt annat får då de anhöriga ta hand om. Det händer ett par gånger per år att anhöriga inte tar hjälp av begravningsentreprenörer och det är såklart helt valfritt.

Paula har varje vecka kontakt med en rad etablerade begravningsbyråer och ger dem högt betyg.

– Precis som i min roll så har de också en viktig uppgift i att möta och stötta de anhöriga, utöver allt det praktiska.

SOM ANHÖRIG KAN DU VÄLJA ATT TA HAND OM MYCKET SJÄLV

PAULA STORTRIVS i sitt jobb, som fortfarande är relativt nytt för henne. Hon började sin tjänst i maj 2023.

– Jag har jobbat som säljare inom handeln i många år och kände att jag ville prova att göra något annat, med en djupare innebörd. Jag har alltid haft en tro och att nu få jobba inom Svenska kyrkan känns fantastiskt. En del säger "Å fy va' hemskt att jobba med begravningar". Men jag tycker att det är det finaste som finns och det bästa jag gjort. Jag är oerhört tacksam över att få göra det här. Tidigare har jag själv tyckt att

det varit väldigt jobbigt att gå på begravningar, säger Paula.

Just att få möta anhöriga och vara ett stöd betyder mycket även för henne.

– Jag känner att jag har en viktig funktion och som i alla yrken så går du in i en professionell roll, även om du såklart blir berörd, säger Paula medan hon visar runt i Hoppets och Ljusets kapell på Håjums begravningsplats. Här finns också krematoriet och bårhuset, där de avlidna förvaras i väntan på begravningen.

SJÄLVA BEGRAVNINGEN KAN variera

mycket, både i antalet deltagare och utformning med allt från musik till inramning.

– Men oavsett om det är ett fåtal deltagare eller om kapellet är fullsatt, så är det så viktigt att både vi och begravningsentreprenörerna har samma engagemang. Vi har alla rätt till en fin och värdig begravning, understryker Paula.

När anhöriga väljer att sköta allt själva, så är det Paula och hennes kollegor som hjälper till med att placera urnan eller kistan på plats i kapellet, utöver det praktiska i själva lokalen.

– Då har vi i god tid en kontakt med de anhöriga och går igenom vad som gäller.

Det händer också att anhöriga själva vill tillverka

kistan eller urnan, där stoftet läggs efter kremering. Det är formellt okej att göra det, men både material och konstruktion måste först godkännas av kyrkogårdsförvaltningen. Här finns tydliga instruktioner om vad som gäller.

”

REGLERNA FÖR EGENBYGGDA KISTOR OCH URNOR HANDLAR BÅDE OM SÄKERHET OCH ARBETSMILJÖ.

Det vanligaste felet med egentillverkade urnor är att de är för små. Askmängden från stoft och kista uppgår normalt till omkring fem liter.

– Reglerna för såväl egenbyggda kistor som urnor handlar både om säkerhet och arbetsmiljö och att den avlidne självklart ska hanteras på ett korrekt sätt, påpekar kyrkogårdsförvaltningens chef Frank Thorén Hall.

DEN AVLIDNE MÅSTE alltid transporteras till bårhuset av en begravningsentreprenör, men anhöriga får däremot på ett "hänsynsfullt och värdigt sätt" transportera kistan till kyrkogården. Urnan kan också hämtas av dig som anhörig inför urnsätt-

ningen. Ska askan spridas utanför begravningsplatsen krävs dock ett särskilt tillstånd från Länsstyrelsen. Du får inte heller förvara aska i hemmet. Inte heller dela den, om det inte finns mycket speciella omständigheter som godkänts av Länsstyrelsen. Att gravsätta utan gravsättningsintyg från Skatteverket och tillstånd från den formella gravrättsinnehavaren är också förbjudet, liksom att själv gräva ner eller strö aska i minneslund. Det görs enbart

Kyrkogårdsförvaltningens chef Frank Thorén Hall och Paula Gustafsson vid entrén till Hoppets kapell.

En borgerlig begravning följer inga givna direktiv, medan en begravningstjänst följer Svenska kyrkans ordning. Båda förekommer i Hoppets kapell.

av kyrkogårdsförvaltningens personal. Finns det särskilda omständigheter för att flytta stoft eller aska, måste det också ansökas om tillstånd.

NÄR DET GÄLLER begravningsbyråer finns det sedan 2022 inget formellt hinder för församlingar inom Svenska kyrkan att också bedriva det, samtidigt som de är huvudmän för själva begravningsverksamheten. Det finns närmare 20 kyrkliga begravningsbyråer under franchisebolaget Kyrkans begravningsbyrå i Sverige AB.

I Trollhättans församling är det inte aktuellt.

– Det kan kännas lite klivet om vi också skulle bedriva begravningsbyrå, säger kyrkoherden Henrik Törnqvist. ♥

Detta får du som anhörig göra inför begravningen:

Tillverka egen kista och urna så länge materialet och konstruktionen följer riktlinjerna och godkänns av kyrkogårdsförvaltningen.

Transportera kistan med den avlidne från bårhuset till begravningsplatsen på ett värdigt och hänsynsfullt sätt. Transporten till bårhuset ska dock alltid ske av en begravningstjänst.

Svepa den avlidne. Oftast finns rum för det på sjukhuset. Svepdräkt kan köpas hos begravningsbyråer, men den avlidne kan också läggas i kistan med egna kläder.

Som anhörig får du inte:

Förvara urnan med aska i hemmet.

Dela askan, om inte särskilda skäl finns som godkänts av Länsstyrelsen.

Gravsätta utan gravsättningsintyg från Skatteverket och tillstånd från gravrättsinnehavaren.

HÖSTENS KALENDARIUM

TROLLHÄTTANS FÖRSAMLING

MUSIK

MUSIKGUDSTJÄNST MED CAROLA-TEMA

6 OKTOBER KL 11.00

I GÖTALUNDENS KYRKA

Medverkande:

- Projektkör
- Erica Wendt – sångerska
- Peter Broström - piano
- Isak Larsson- trummor
- Love Holmström - gitarr
- Simon Hultbrand – bas
- Emma Bengtsson – körledare
- Petra Waller – präst

28

Sångerskan Erica Wendt sjunger Carola den 6 oktober.

TISDAGSORGEL KL 12.15, TROLLHÄTTANS KYRKA

Varje tisdag. Fri entré!

8 OKTOBER KL 18.00, LEXTORPSKYRKAN

Flygel-fest!! Var med och fira Lextorpskyrkans nya flygel!
Pianomusik med Trollhättans församlings kyrkomusiker.

12 OKTOBER KL 18.00, SKOGSHÖJDENS KYRKA

Musikgudstjänst "Ett hopp utan slut" med MMM (Maria Löfberg, Martina Braglin och Markus Leandersson).

HIMMEL & PANNKAKA

MÅNDAGAR I GÖTALUNDENS KYRKA

Måndagar i Götalundens kyrka. För barn på låg & mellanstadiet. Vi spelar musik, sjunger, leker teater, pysslar, myser och äter pannkakor tillsammans. Mer information och anmälan till: 0702-412 415 el 0767-604 100

OCH GUDSTJÄNSTEN HIMMEL & PANNKAKA

En lekfull gudstjänst för alla åldrar. Vi formar gudstjänsten tillsammans genom ett lyckohjul. Efteråt äter vi pannkakor. 13/10, 24/11

18 OKTOBER KL 18.00, LEXTORPSKYRKAN

After Work-musik med Gospel Groove Company från Equmeniakyrkan i Vänersborg. Mingel med tilltugg innan konserten.

20 OKTOBER KL 17.00 I GÖTALUNDENS KYRKA

Musik i Götalunden – Abba, Chess och Duvemåla
Medverkande: Robert Samuelsson – sång,
Helena Cervin – sång, Emma Bengtsson – piano

22 OKTOBER KL 18.00, LEXTORPSKYRKAN

Flygel-fest III! Tonmålningar

Var med och fira Lextorpskyrkans nya flygel! Konsertpianist Bernt Wilhelmsson spelar musik av bland andra Stenhammar, Chopin, Debussy och Duke Ellington.

3 NOVEMBER KL 17.00, MUSIKGUDSTJÄNST

I GÖTALUNDENS KYRKA

Musik i Allhelgonatid med Thorgny Skantz

8 NOVEMBER KL 18.00, LEXTORPSKYRKAN

After Work-musik med Vargöns Kammarorkester under ledning av Catarina Olsson. Mingel med tilltugg innan konserten.

12 NOVEMBER KL 18.00, LEXTORPSKYRKAN

Orgelspa – koppla av till softa toner. Med Emma Bengtsson. Du får lyssna till musiken liggande eller sittande i kyrkbänken – du bestämmer. Det viktiga är att det finns rum för en paus i vardagen, en paus för att slappna av, hämta kraft och bara ta det lugnt. Precis som på spa!

24 NOVEMBER KL. 18, SKOGSHÖJDENS KYRKA

Musikgudstjänst med: Trio Majochri; Maria Jern, Jonna Ydenius, Christina Hasselqvist, Skogshöjdskören

BRITTAS SALONG HÖSTEN 2024

För dig över 60 år som har lämnat yrkeslivet bakom dig.

Helén Williams – 14 november

Helén förklarar sammanhagen mellan förpackningarnas roll och matsvinn och ger oss också en rad konkreta tips på hur vi alla kan bidra till en förändring.

Mikael Kurkiala – 12 december

Mikael reflekterar kring tillhörighet och utanförskap och ger insikter kring kulturella skillnader, nationell identitet och integration.

Biljetinfo: svenskakyrkan.se/trollhattan/brittassalong

BARN KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

- Måndagar kl 10–13 i Kyrkans gård Strömslund
- Tisdagar kl 11–13 i Skogshöjdens kyrka
- Torsdagar kl 10–12 Småbarnscafé i Kyrkans hus
- Fredagar kl 9.30–12.30 i Lextorpskyrkan
- Fredagar kl 10–12 i Kyrkans gård Strömslund

Skanna QR-koden
för mer information

Småbarnsrytmik för barn 3–18 månader

Tisdagar kl 10-11.30 i Lextorpskyrkan.

Torsdagar kl 10-12 Kyrkans hus Småbarnscafé.

Sång, rörelse, färger, rytmer – välkommen att uppleva musik tillsammans med ditt barn.

Anmälan till Heta Andreasson: 070-24 12 415.

26/9 och 21/11 kl 17–18:30 i Lextorpskyrkan

Vi äter mat, skapar och lär oss en ny bibelberättelse.
För alla åldrar!

MESSY CHURCH

14 OKTOBER KL 17–19
I SKOGSHÖJDENS KYRKA

För alla, med barnen i fokus. Fika, pyssel, sång, gudstjänst och mat.

VUXNA

- Trädet. Studiecirklar, grupper, café: Tisdag, onsdag & torsdag. Info: 0520-47 29 62
- 8/10 Varje onsdag i Kyrkans hus kl 18.00: Bibelsamtal efter mässan
- 22/10 kl 18.00: Församlingsafton i Kyrkans hus
- 19/11 kl 18.00: Församlingsafton i Kyrkans hus

STICK-CAFÉ I SKOGSHÖJDENS KYRKA

Onsdagar kl 16–18

Vi stickar, virkar, fikar och samtalar. Handarbetet skickas till ett barnhem i Rumänien. Restgarner, stickor och mönster finns på plats. Det går även bra att sticka till sig själv.

Välkomna!

Vid frågor kontakta :
Roos-Marie Oskarsson
073-82 92 429

MÖTESPLATSER & CAFÉER

TISDAGAR

CAFÉ I KYRKANS HUS
Kl 10–14.

SKOGSHÖJDENS KYRKA
Café för alla åldrar kl 11–13

SOPPLUNCH I LEXTORPSKYRKAN
Kl 12–13. Vegetarisk soppa, bröd, kaffe, te och kaka. Vuxen 30–40kr, barn gratis.

TISDAGSTE
Kl 18–20. Trevligt häng för unga vuxna, 18 år och uppåt.

ONSDAGAR

VÅFFELKCAFÉ I GÖTALUNDENS KYRKA
Sång och musik 10:30–12. Lekrummet öppet från kl 10.

ONSDAGSCAFÉ I KYRKANS HUS
Kl 10–12. Fika med program.

UNGDOMSHÄNG FÖR TONÅRINGAR
Götalundens kyrka från kl 15

ONSDAGSKVÄLL I KYRKANS HUS
Kl 17–18. En stund att sitta ner kring kaffe, te och smörgås.

TORSDAGAR

CAFÉ OCH SOPPA I KYRKANS HUS
Kl 10–14

FINSKT CAFÉ I LEXTORPSKYRKAN
Kl 13–14.15

SMÅBARNSCAFÉ I KYRKANS HUS
Kl 10–12. För barn 0–6 år ihop tillsammans med vuxen. Vi umgås, har sångstund och fikar i vårt café.

Välkomna!

ANDAKT MED VÄLSIGNESE AV HUSDJUR

**4 oktober kl 17.00,
Lextorpskyrkans klockstapel**

Över hela världen firas den helige Franciskus den 4 oktober. Utifrån hans kärlek till allt levande brukar husdjur tas med denna dag till kyrkan för en speciell välsignelse.

ALLHELGONA PÅ VÅRA BEGRAVNINGS- PLATSER

Programmet kommer. Håll utkik i våra sociala kanaler och på webb.

HÖSTENS GUDSTJÄNSTER

VARDAGS- ANDAKTER OCH MÄSSOR	Tisdagar kl 11.45	Lextorpskyrkan	
	Onsdagar kl 15.00	Sjukhuskyrkan Näl	”Stund för själen” med text och tanke, ton och ljus. Nattvard firas sista onsdagen i månaden.
	Onsdagar kl 8.30	Lextorpskyrkan	
	Onsdagar kl 18.00	Kyrkans hus	
	Torsdagar kl 18.00	Göotalundens kyrka	
4 OKTOBER	17.00	Klockstapel, Lextorpskyrkan	Andakt med välsignelse av husdjur
6 OKTOBER	11.00	Göotalundens kyrka	Musikgudstjänst Carola-tema
	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Gudstjänst
13 OKTOBER	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa med söndagsskola
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk mässa
	17.00	Göotalundens kyrka	Himmel & Pannkaka, lekfull gudstjänst för alla åldrar
20 OKTOBER	10.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk mässa
	17.00	Göotalundens kyrka	Musik i Göotalunden: Abba, Chess och Duvemåla
27 OKTOBER	10.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
	11.00	Göotalundens kyrka	Högmässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Mässa med barnens predikan
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk lekmanaledd gudstjänst
ALLHELGONA			
2 NOVEMBER	11.00	Göotalundens kyrka	Högmässa
	16.00	Skogshöjdens kyrka	Minnesgudstjänst med barnen i fokus
3 NOVEMBER	11.00	Lextorpskyrkan	Minnesgudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Minnesgudstjänst
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk minnesgudstjänst
	17.00	Göotalundens kyrka	Musik i Allhelgonatid med Thorgny Skantz.
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
10 NOVEMBER	11:00	Göotalundens kyrka	Högmässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa med söndagsskola
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk mässa
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Gudstjänst
17 NOVEMBER	11.00	Göotalundens kyrka	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Himmel & Pannkaka, lekfull gudstjänst för alla åldrar
	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk lekmanaledd gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
24 NOVEMBER	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Göotalundens kyrka	Himmel och pannkaka, lekfull gudstjänst för alla åldrar.
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Musikgudstjänst

TILLSAMMANS BRYR VI OSS OM VARANDRA

Alla behöver mötas och att kunna dela tankar och känslor med varandra. Svenska kyrkan finns alltid där för dig. Både när livet känns enkelt och i stunder när det känns motigt och meningslöst. Att vara kyrka är mycket mer än att fira gudstjänst.

Sedan staten och Svenska kyrkan skildes åt 2000 är det valfritt att vara medlem i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften är dock obligatorisk för alla som är folkbokförda i Sverige och betalar kommunal inkomstskatt. Avgiften finansierar krematorier, begravningskapell, begravningsplatser och all kyrkogårdspersonal som arbetar med begravningsverksamheten, som staten har givit Svenska kyrkan i uppdrag att hantera.

Som en av 5,6 miljoner medlemmar i Svenska kyrkan bidrar du samtidigt med din medlemsavgift till att människor får ett sammanhang i glädje och sorg, genom hela livet. Kyrkorna kan hållas öppna och fyllas med liv, gudstjänst och konserter och vara

en viktig samlingspunkt dit alla är välkomna. Samtidigt går en stor del av medlemsavgiften till att hjälpa människor i utsatthet här i Trollhättan, i Sverige och ute i världen.

EN STOR DEL AV MEDLEMSAVGIFTEN GÅR TILL ATT HJÄLPA MÄNNISKOR I UTSATTHET

Diakoner, präster, musiker, pedagoger och ideella besöker äldre, driver körer, anordnar verksamheter för förskolebarn och deras föräldrar, erbjuder konfirmandverksamhet, möter utsatta barn och ungdomar och stöttar bostadslösa eller människor på flykt. Det pågår hela tiden, dygnet runt, 365 dagar om året. Välkommen som medlem, du också.

Behöver du någon att prata med?

Vi för inga journaler och har tystnadsplikt.

Samtalsmottagningen:
0520-47 29 85

Lämna ett meddelande i vår röstbrevlåda så ringer vi upp.

svenskakyrkan.se/trollhattan/samtal

Vi lyssnar på dig!

Här finns vi och vill lyssna på och prata med dig. Måndag, torsdag och söndag kl 19–22. Året om. Alla har tystnadsplikt och du är helt anonym.

kyrkanssos.se/natvandarchatten

Musslan är en kostnadsfri stödgrupsverksamhet för barn 7–18 år som har en närstående med beroendeproblematik eller psykisk sjukdom. Musslan är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Trollhättans Stad.

Kontakt: 070-390-86-88
trollhattan.musslan@svenskakyrkan.se